

Portàvem dol de la mare, que s'havia mort a la tardor, i passàvem l'hivern al camp, la Kàtia, la Sónia i jo soles.

La Kàtia era una vella amiga de la família, una institutriu que ens havia vist créixer; la recordava i me l'estimava des que tenia memòria. La Sónia era ma germana petita. Vivíem un hivern llòbrec i trist a la nostra antiga casa de Pokróvskoie. Feia fred, molt de vent, la neu s'amuntegava per sobre de les finestres, els vidres glaçats s'entelaven; gairebé no vam anar enlloc ni vam sortir al carrer en tot l'hivern. Ens visitava poca gent; vingués qui vingués, no contribuïa a alegrar o animar la casa. Tothom feia cara de pena, tothom parlava baix, com amb por de despertar algú, no reien, sospiraven i sovint es posaven a plorar quan em veien, i sobretot quan veien la petita Sónia amb el vestidet negre. Allà dins semblava que la mort encara es pogués sentir: la tristesa i l'horror de la mort pesaven en l'aire. L'ha-

bitació de la mama estava tancada amb clau, i a mi m'agafava basarda, i alguna cosa m'empenyia a espigar aquella habitació freda i buida quan, anant a dormir, hi passava per davant.

Jo tenia disset anys i la mama, un temps abans de morir, havia volgut que anéssim a viure a la ciutat per treure'm del camp. Perdre la mare m'havia afectat molt, però he de reconèixer que aquest dolor també feia que em sentís jove, maca, com em deia tothom, i em semblava que ja era el segon hivern que malbaratava per no res, aïllada a les províncies. Abans que s'acabés l'hivern, aquell sentiment de tristesa que em venia d'estar massa sola, i també el simple avorriment, van créixer tant que ja no sortia de l'habitació, no obria el piano i no agafava cap llibre. Quan la Kàtia em volia convèncer que fes una cosa o una altra, li responia: «No em ve de gust, no puc», però per dins sentia: «¿Per què?». ¿Per què havia de fer res, si igualment malgastava els meus millors anys? ¿Per què? I aquell «per què» no trobava altra resposta que les llàgrimes.

Em deien que m'havia aprimat i que m'havia desmillorat molt, però això no em preocupava, tam-

poc. ¿Per què? ¿I per qui? Era com si tota la meua vida hagués de passar d'aquella manera, en aquell racó de món solitari i amb aquella desemparança i aquella tristesa que no tenia les forces, i ni tan sols les ganes, de treure'm de sobre. Cap a finals d'hivern, la Kàtia va començar a témer per mi i va decidir que, per difícil que fos, em portaria a l'estranger. Però per a això calien diners, i nosaltres gairebé no sabíem què ens havia deixat la mare i cada dia esperàvem el tutor, que vindria i aclariria els comptes.

El tutor va venir al març.

—Per fi, gràcies a Déu! —em va dir la Kàtia, un dia que jo voltava amunt i avall com una ombra, sense fer res, sense pensar, sense desig—. Ha arribat el Serguei Mikhàilitx. Ha enviat un home preguntant per nosaltres i vol venir a dinar. Espavila't, Maixa —va afegir—. ¿Què pensarà, si no? Us estimava tant...

El Serguei Mikhàilitx era un veí proper i un amic del nostre difunt pare, tot i que força més jove que ell. A més del fet que la seva arribada ens alterava els plans i ens oferia l'oportunitat de sortir del camp, jo m'havia acostumat des de petita a estimar-lo i a te-

nir-li respecte, i la Kàtia, quan deia que m'espavilés, havia endevinat que, de tots els coneguts, el Serguei Mikhàilitx era amb qui em sabia més greu de quedar malament. Hi estàvem acostumats i ens l'estimàvem tots els de casa, des de la Kàtia i la Sònia, la seva fillola, fins al cotxer menys destacat; per mi, però, ell tenia un altre significat, especial, per una cosa que la mama va dir davant meu. Va dir que voldria que em casés amb algú com ell. Llavors ho vaig trobar xocant i fins i tot desagradable: l'heroi dels meus somnis era molt diferent, era delicat, prim, pàl·lid, melangiós. El Serguei Mikhàilitx, en canvi, era un home gran, alt, apersonat, que sempre estava de bon humor, o així m'ho semblava, i tot i això, aquelles paraules de la mama em van marcar: feia sis anys, quan jo en tenia onze i ell em tractava de tu com a la canalla, jugava amb mi i em deia «la nena-floreta», jo em demanava de tant en tant, amb una certa por, què faria si de sobte aquell home es volgués casar amb mi.